

Azután sorra veszi a népiskola tantárgyait s kimutatja, hogy a földrajzban a hegyek és vizek, a magyar vármegyék, az anyagi és szellemi műveltség; a történelemben a honfoglalás, a nemzet küzdelmei, művelődésünk, a szent korona, a címer és a zászló; az énekekben nemzeti imáink, ezeréves dicsőségünket és szenvedéseinket visszatükröző dalköltészetünk; a gazdaságtanban az ország egyes részeinek egymásra utaltsága, a többtermelés, veszteségeink; az olvasmányokban és a fogalmazásban a megszállt területek kincsei, nemzeti költészetünk; a természetrajzban veszteségeink a természetnek mind a három országa területén; a számtanban a nemzetiségi és gazdasági statisztika minden órán, minden egyes leckében alkalmat adnak arra, hogy az ország területi épségének forró vágyát felkeltsük a tanulók lelkében. Ezenfelül neveljük az ifjúság érzelmeit úgy, hogy valóban higgyék és akarják a történelmi Magyarország feltámadását.

Kívánom, hogy minél több tanító forgassa ezt a füzetet s tanulja meg belőle, hogyan szolgálhatja szerény körében ma legjobban az ország ügyét.

qu.

Wilhelm Rein: Der Sinn der Schule. (Fr. Heyder kiadása, Berlin-Zehlendorf, 1921, 27 l., ára 3:60 M.)

Ezt a kisded füzetet a kiadó Rein tanítói működésének 50. évfordulója alkalmából (ápr. 1.) bocsátotta közre. A szerzőnek nyilván az volt a célja, hogy a legszélesebb köröket tájékoztassa az iskolának igazi mibenlétéről, rendeltetéséről s ezzel egyrészt útját egyengesse a tisztultabb, emelkedettebb felfogásnak, másrészt az iskola igazi hivatásának felderítésével felkeltse annak jobb megértését és szeretettel teljes megbecsülését. Ennek hét rövid fejezetben tesz eleget, amelyekben tömör jellemzés kíséretében sorban felvonultatja előttünk a tanító, majd a nevelő iskolát, a világi és a német iskolát s végül a népegyetemeket. Ezek közül egyrészt a *Lernschule* és a *weltliche Schule*, másrészt az *Erziehungsschule* és a *deutsche Schule* kapcsolódnak szervesen egymásba. Amilyen határozottan ellenzi Rein a két elsőt, ép oly lelkes meggyőződéssel foglal állást az utóbbiak mellett. Az olyan iskola, amely híjával van a vallásos és hazafias nevelésnek, szerinte nem is méltó erre az elnevezésre. Eközben minden tartózkodás nélkül bírálja a német viszonyokat s ép ez a szókimondás az, ami részünkre is nem egy fontos tanulságot rejt. Így pl. amikor a 15. l. felkiált: «Népünk erkölcsi szintájának mélysége valóban égbekiáltó azon rettenetes megpróbáltatások után, amelyekkel megküzdeni kényszerül.» Az iskolának igazi értelmét, mondja tovább (21. l.), csak akkor foghatjuk fel, ha majd győzedelmeskedik annak belátása, hogy nálunk nem a szocializmus és kapitalizmus küzdelméről van szó, hanem valami jóval magasabbrendűről, arról, vajjon az eszményiség vagy az anyagiasság győz-e. Végül saját hitvallását a következő, megszívlelésre érdemes szavakba foglalja (24. l.): «A mi jelszavunk a szabad államban a szabad német nevelő iskola, amely a családok és iskolaközösségek érdekeit istápolja. Ez az iskola semmit sem akar tudni politikáról, visszautasítja a politikai pártok beavatkozását és a gyermek természetére támaszkodik.» Vajjon kívánhatnánk-e ennél különbet mi is? Egyéb részletekre: az iskolakamarákra (9—10. l.), az iskola és

család hagyományos és elszigetelten káros munkafelosztására (11. l. f.) és a *Volkshochschule* időszerű fejezetére (24—27. l.) csak röviden utalunk.

Rein füzete szerény igényekkel lép fel, de alapjában felette fontos célt szolgál: az értelmiségnek pedagógiai felvilágosítását, ami bizony nálunk még jobban elkelne, mint a németeknél. K. F.

ÚJ MAGYAR KÖNYVEK ÉS LAPOK.

Buday László: A megcsonkított Magyarország. A Magyar Tudományos Akadémia Léway-díjával kitüntetve. (A Pantheon ismerettára.) Bpest, 1921. Pantheon. (K. 8-r., 298 l.) Ára kötve 120 K.

Geöcze Sarolta: Az ezeréves ország. Bpest, 1920. Pfeifer F. (A TEVEL kiadása.) (8-r., 100 l.) Bolti ára 30 K, iskoláknak 20 K.

Kornis Gyula: Kultúrpolitikánk irányelvei. Bpest, 1921. Kiadja a Magyar Középiskolai Tanárok Nemzeti Szövetsége. (Különlenyomat az *Új Magyar Szemléből*.) (N. 8-r., 45 l.) Ára 20 K.

Nagy József: A filozófia története. (A Pantheon ismerettára.) Bpest, 1921. Pantheon. (K. 8-r., 324 l.) Ára kötve 120 K.

Sárközy Istvánné: Vázlatkészítés. A célkitűzés problémája. [Bpest, 1921. Löbl D.] (N. 8-r., 15 l.) Ára 16 K.

Varró Margit: Zongoratanítás és zenei nevelés. Bpest, 1921. Rózsavölgyi. (N. 8-r., 248 l.) Ára 150 K.

Wilhelm Wundt: Bevezetés a pszichológiába. Fordította *Farkas Zoltán*. (Kultúra és tudomány.) Bpest, 1921. Franklin. (K. 8-r., 141 l.) Ára kötve 60 K.

Magyar Tavasz. Ifjúsági folyóirat a serdültebb földműves ifjúság számára. Kiadja a Magyar Jövő ifjúsági irodalmi r.-t. Szerkeszti *Ackermann Kálmán* és *Fekete József*. Megjelenik havonként egyszer. Előfizetés egész évre 60 K. Egyes szám 5 K. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Bpest, VII., Damjanich-u. 50.

SZEMLE.

A közgazdasági és szociológiai ismeretek tanításáról.

(Értekezlet a Magyar Közgazdasági Társaságban.)

A *Magyar Közgazdasági Társaság* 1920 ápr. 13-án megbeszélés tárgyává tette a közgazdasági és szociológiai ismereteknek a középiskolában elrendelt tanítását, e tanítás anyagát, módját, taneszközeit és eddigi eredményeit. A VKM-ot *Viszota Gyula* ügyosztályvezető képviselte.

Méhely Kálmán előadó ismertette a VKM. 1919 nov. 19-én kiadott rendeletét, mely az iskolát váratlanul érte. Csak a következő év ápr.—máj. hónapjaiban rendeztek tanfolyamot a tanárok részére, melyen 150 óra alatt 14 előadó ugyanannyi különböző tárgyból tartott előadásokat. Egységes terv híjában ez a tanfolyam meglehetősen laza és szaggatott tartalmú volt. Erre következett időrendben a ma érvényes rendelet, mely az önálló tárgyat a IV. osztályból elhagyja, s a